

[Tholstrup.]

er af det onde, at stemme imod forlængelsen af vareforsyningsloven.

Aksel Larsen: Det er jo simpelthen ikke rigtigt, at loven om erhvervsøkonomiske foranstaltninger kun har protektionistiske formål. Jeg erkender, at den kan bruges til fremme af protektionistiske formål; men den har unægtelig også andre formål, af født af de stadigvæk ekstraordinære tilstande, vi lever under i denne verden, og som rammer dette lille land særdeles hårdt; det kan det ærede medlem hr. Tholstrup ikke være ubekendt med. Jeg forstår iøvrigt ikke, hvorfor vi skulle have denne udførlige begrundelse fra det ærede medlem hr. Tholstrup for, at retsforbundet må stemme imod, for såvidt jeg kender retsforbundet — og jeg kender det temmelig godt — er et af retsforbundets mange principper det, at man overhovedet ikke vil finde sig i, at staten på nogen måde blander sig i det frie erhvervsliv. Men så var det egentlig nok, hvis det ærede medlem havde sagt det. Det gjorde han ikke, og det kan jeg såmænd inderlig godt forstå, for for et øjeblik siden stemte retsforbundet for et forslag om høst-pantebreve, og hvis det ikke er, at staten blander sig i det private erhvervsliv, så ved jeg ikke, hvad det er. Men sådan er det jo med så mange af retsforbundets principper.

Hvad vor stilling til dette lovforslag angår, bliver jeg nødt til at korrigere den højtærede minister for handel, industri og søfart, som under debatten ved anden behandling takkede bl. a. mig for tilslutning til forslaget om forlængelse af vareforsyningsloven. Nu er det naturligvis en forståelig misforståelse, at ministeren takkede mig, for jeg har udtalt, at efter vor mening er vareforsyningsloven slet ikke så tosset affattet, men kan udmærket vel bruges, men dermed mener jeg ikke at have sagt, at vi vil stemme for dens forlængelse, det vil vi i hvert fald ikke, det har vi ikke gjort i en årrække, af den grund, at vi ikke synes, den bliver brugt, sådan som den kunne bruges, men at den bliver misbrugt. Det mener jeg i tilstrækkelig grad at have gjort rede for. Vi finder ikke, at ministeren administrerer loven tilfredsstillende, og på de punkter, hvor jeg har fremført kritiske bemærknin-

ger, har jeg ærligt og redeligt fået lige så lidt besvarelse fra den nuværende handelsminister som fra den tidligere handelsminister.

Jeg har altså ikke fået noget som helst løfte, endsiges garanti for, at man fremtidig vil administrere vareforsyningsloven blot nogenlunde tilfredsstillende. Af den grund vil vi afholde os fra at stemme. Vi vil ikke afholde os fra at stemme, fordi vi er modstandere af en vareforsyningslov, for vi mener, vi bør have en vareforsyningslov, og vi mener også, at den vareforsyningslov, vi har, sådan som den er affattet, godt kan bruges, men vore erfaringer hidtil går ud på, at den ikke bliver brugt tilfredsstillende, at den på mange områder bliver brugt modsat sin egentlige hensigt, og derfor er vi nødt til at tilkendegive vor mening om dette ved at afholde os fra at stemme.

Tholstrup: Det ærede medlem hr. Aksel Larsen mente, at det var en restriktion at give panteret i høsten. Det er en retsregel, der er indført, og den medfører ikke nogen inderkrænkning i andres ret til erhverv, tværtimod giver den en mand mulighed for ved sit erhverv at skaffe sig driftskapital, medens den passive kapital må afvente sin rente.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Jeg har hverken sagt eller ment, at det var en restriktion. Hvad jeg sagde, var, at det er statsindblanding i det frie erhvervsliv.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 76 stemmer imod 5; 65 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til midlertidig lov for Færøerne om pantsætning af fangst.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 447; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1236).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Johs. E. Larsen: Jeg kan på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig og velvillig behandling her i det høje ting. Der er her tale om at forlænge en midlertidig lov for Færøerne et år frem i tiden, således at færøske fiskere fortsat får hjemmel til at stifte underpant i forventet fangst for lån og for gældsstiftelse ved udrustning og drift af fiskerfartøjer.

Det store havgående fiskeri på Færøerne foregår under barske vilkår og med langvarige ophold i fangstfeltet, hvilket medfører store driftsudgifter og kræver en så omfattende og kostbar udrustning, at erhvervets udøvere kun i de færreste tilfælde er i stand til at udrede disse udgifter på det tidspunkt, skibene gøres klar til at gå ud. De fleste er henvist til at stille den forventede fangst som sikkerhed for fartøjernes nødvendige udrustning. En videreførelse af de gældende bestemmelser er derfor nødvendig for det søgænde fiskeri på Færøerne, og jeg kan, som allerede nævnt, anbefale lovforslaget.

Jeg finder dog anledning til at spørge den højtærede justitsminister, om det ikke ville være mere formålstjenligt, om denne lovgivning havde en lidt længere løbeperiode end her foreslået, da de forhold, forslaget tager sigte på, utvivlsvist vil være tilstede i samme omfang om et år som nu. En ændring i så henseende lader sig måske ikke foretage på nuværende tidspunkt, da Færøernes landsstyre i sin vedtagelse har fastsat, at disse bestemmelser skal være gældende for året 1955. Men spørgsmålet kunne måske med henblik på en senere periode ventileres overfor landsstyret.

Vagn Bro: På mit partis vegne kan jeg anbefale dette lovforslag til det høje tings velvillige og helst hurtige behandling, idet vi må lægge vægt på, at lovforslaget eventuelt kan vedtages inden jul, således at de pågældende fiskere i god tid på grundlag af loven kan forberede deres udrustning til driften af deres fiskerfartøjer.

Det drejer sig jo om fortsættelse af en række midlertidige love om retten til at give underpant i fangsten, ved dette lovforslag altså for året 1955. Hvad angår den nærmere begrundelse, henviser jeg til sidste års meget udførlige behandling i dette høje ting;

jeg kan bl. a. henvise til de bemærkninger, der blev fremsat af mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Johan Poulsen, som for tiden er på Færøerne. Såvidt mig bekendt er forudsætningerne de samme i dag som dengang, og det er jo også muligt, at de vil være det fremover, så den henstilling, det ærede medlem hr. Johs. E. Larsen før rettede om, at man muligvis kunne forlænge lovens gyldighedstid for to år, kan jeg give min tilslutning. Færøernes landsstyre har jo vedtaget lovforslaget, det er anbefalet af statsministeriet, og jeg er herefter i stand til at anbefale det. Jeg vil føje til, at hvis det ikke kræves fra anden side, synes jeg i og for sig ikke, der er grund til nogen udvalgsbehandling.

Baagø-Hansen: Jeg skal indskrænke mig til at tilsige mit partis velvillige støtte til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag og skal henholde mig til, hvad de to foregående ærede medlemmer allerede har udtalt.

A. C. Normann: Jeg kan nøjes med at henvise til, hvad vort parti har motiveret vor stilling med ved behandlingen af tidligere lovforslag med samme indhold, og vil også gerne denne gang anbefale lovforslaget.

Lynnerup Nielsen: Denne lov har jo gennem flere år været praktiseret på Færøerne, med undtagelse af årene under krigen og en del år efter krigen. Den kan i og for sig sidestilles med den lov, vi nylig har vedtaget for landbruget om pant i høsten. En sådan lovgivning er jo i sig selv ikke ønskelig, men da den må betragtes som en tvingende nødvendighed for mange af vore færøske fiskere og vi jo alle ved, hvilken betydning fiskeriet har for denne øgruppe deroppe, mener mit parti, man må fortsætte med en sådan lovgivning. Det færøske landsstyre har da også vedtaget lovforslaget. En forlængelse af lovens gyldighed udover den i lovforslaget fastsatte, som nu blev foreslået, vil mit parti også gerne gå med til.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg vil takke samtlige ærede medlemmer for tilslutningen til lovforslaget. Jeg er enig med det ærede medlem hr. Johs. E. Larsen i, at det ville være formålstjenligt, om denne lov

[Justitsministeren.]

havde en længere gyldighedsperiode, men jeg er også enig med ham i, at det spørgsmål ikke kan rejses nu, efter at lovforslaget er vedtaget i den foreliggende skikkelse af Færøernes lagting. På den foranledning, det ærede medlems udtalelse har givet mig, og på foranledning af den tilslutning, denne udtalelse har fået fra to andre ærede medlemmer, vil jeg imidlertid via statsministeriet søge spørgsmålet rejst overfor Færøernes lagting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om banker.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 329; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1033).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Holger Eriksen: Når lovgivningsmagten overhovedet har beskæftiget sig med bankernes forhold, er det naturligvis først og fremmest ud fra det synspunkt, at det er i samfundets interesse, at bankerne yder indskyderne så stor sikkerhed, som med rimelighed kan forlanges. Heldigvis er det længe siden, der har været bankkrak af større format, men vi erindrer alle den bølge af sammenbrud, der fulgte i kølvandet af forrige verdenskrig til ubodelig skade ikke blot for de enkelte, der mistede deres værdier, men også for landets økonomi i almindelighed. Men ved siden af at sikre indskyderne har banklovgivningen også, hvilket kommer stærkt frem i det foreliggende lovforslag, som formål at sikre, at bankerne indenfor visse rammer varetager samfundets interesser. Det foreliggende lovforslag betyder en hårdt tiltrængt modernisering af den gældende lov, hvorved et almindeligt ønske, som kom til orde i fjor, er blevet imødekommet.

De første ændringer vedrører egenkapitalens minimum. Kronens købekraft er jo dalet

betydeligt, siden de gældende regler blev fastsat, og det er helt rimeligt, at en bank ikke i fremtiden kan stiftes, medmindre den råder over en aktiekapital på mindst 1 mill. kr. Der ligger ikke heri noget forsøg på at centralisere bankvæsenet på få hænder; det er simpelthen udtryk for, at man faktisk ikke kan drive rationel bankvirksomhed med en mindre ansvarlig kapital.

Den foreslåede overgangsordning for de banker, hvis aktiekapital og reserver tilsammen ikke udgør $\frac{1}{2}$ mill. kr., er meget lempelig.

Tilbage er så det ikke ringe antal banker, hvis aktiekapital og reserver ligger mellem en halv og en hel million kroner. Naturligvis bør de også op på millionen, men jeg tror, det er rigtigt, at selve forholdene vil tvinge dem til hurtigt at tage en sådan udvidelse af aktiekapitalen. At denne bliver reel, sikrer man sig gennem bestemmelsen om, at halvdelen skal betales ved tegning og resten, inden der er gået et år, den bestemmelse, som er gældende for oprettelse af nye banker, og som altså nu også skal være gældende for kapitaludvidelse.

Jeg mener også, det er påkrævet, at det i fremtiden forbydes at have to slags bankaktier med forskellige rettigheder.

Den lempelse, der er givet vedrørende forholdet mellem en banks egenkapital og dens samlede gælds- og garantiforpligtelser, giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Derimod finder jeg anledning til at udtrykke min tilfredshed med, at det forbud, man i øjeblikket har mod, at direktører eller filialbestyrere i en bank selv kan drive eller deltage i ledelsen af anden erhvervsvirksomhed, altså heller ikke som bestyrelsesmedlem, nu udvides til også at omfatte vicedirektører og underdirektører. Det samme gælder det forslag, hvorefter der ikke mere bliver mulighed for undtagelse fra den gældende regel, idet man dog ikke rammer dem, der i forvejen har fået dispensation.

Jeg kommer derefter til likviditetsreglen, der vel mere er indført af hensyn til samfundet end af hensyn til indskyderne. Her er der sket den principielle ændring, at likviditetsprocenten, der nu er 2, kan ændres således, at den aldrig kan gå ned under 2, men heller aldrig op over 10. Procentsatsen kan dog ikke forhøjes med mere end 1 point